

Aanpak: Reset Thuisbegeleiding

De gemeente heeft de vragenlijst betreffende deze aanpak ingevuld en relevante documentatie toegestuurd. Een – beperktere – vragenlijst over deze aanpak is ingevuld door:

- Careyn
- Flexus Jeugdplein
- Vivenz

Deze netwerkpartners zijn aangedragen door de gemeente. Op basis van de ingevulde vragenlijsten en de aangeleverde informatie gezamenlijk heeft STJ de beoordeling gemaakt.

Beschrijving

De aanpak Reset Thuisbegeleiding is voor gezinnen die het zonder (thuis)begeleiding niet redden en bij wie de problemen zonder begeleiding van kwaad tot erger kunnen worden.

Voorwaarde om voor deze aanpak in aanmerking te komen, is dat er in het gezin minimaal één kind in de leeftijd van 0-19 jaar aanwezig is en dat er in het gezin problemen of risicofactoren gaande zijn die de opvoeding van het kind in de weg staan.

De begeleiding bestaat uit praktische en psychosociale hulp aan huis om de zelfredzaamheid van gezinnen te vergroten. Reset Thuisbegeleiding biedt structuur in het dagelijks leven door te ondersteunen en te activeren. De hulp is gericht op het hele gezin.

De werkwijze van de thuisbegeleiding is een duo-inzet van enerzijds een hulpverlener/behandelaar, die als casemanager optreedt. Anderzijds geeft een medewerker van de thuisbegeleiding in de thuissituatie intensieve begeleiding. Op dit moment krijgen 189 gezinnen in Dordrecht ondersteuning vanuit deze aanpak.

Bevindingen toezichtonderzoek

Samenwerkend Toezicht Jeugd heeft 'Reset Thuisbegeleiding' getoetst aan de hand van vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in criteria en bijbehorende indicatoren. De onderstaande tabel bevat de bevindingen van STJ per indicator uit het toetsingskader, waarmee STJ beoordeelt of op beleidsniveau de zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid op toereikende wijze is vormgegeven. Per indicator wordt aangegeven of de zorg en ondersteuning vanuit de aanpak daaraan voldoet (✓) dan wel of er een verbeterpunt is (X).

Toeleiding		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
GGSR zijn in beeld	Alle netwerkpartners hanteren dezelfde omschrijving van GGSR	✓ De ondervraagden beschrijven de doelgroep als gezinnen met minimaal één kind in de leeftijd van 0-19 jaar, waar meerdere problemen gaande zijn op verschillende leefgebieden en waar risicofactoren aanwezig zijn die het opvoeden en het opgroeien van het kind in de weg staan.
	De gemeente heeft zicht op de populatie GGSR	✓ De gemeente heeft zicht op de omvang van de doelgroep en weet waar deze gezinnen zich met name bevinden in Dordrecht.
De aanpak bereikt alle gezinnen waarvoor dit nodig is	De netwerkpartners weten waar gezinnen voor de aanpak kunnen worden aangemeld	✓ De ondervraagden noemen vooral de coördinator(en) van de aanpak.
	Netwerkpartners en alle relevante partijen melden GGSR aan voor de aanpak	✓ Een breed spectrum aan organisaties melden gezinnen aan. Het meest worden genoemd het Leger des Heils, GGZ, maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, GGD en MEE. Een van de netwerkpartners noemt zelfs woningbouw en huisartsen. Opmerkelijk is dat volgens een van de netwerkpartners een grote groep gezinnen zichzelf aanmelden.

Gezin centraal		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal	Binnen de aanpak wordt de eigen kracht van het gezin ondersteund en benut	✓ Het gezin staat centraal in de aanpak. De gemeente motiveert dit door te stellen dat anders de rust en structuur in het gezin niet kan terugkeren. De aanpak heeft als doel de zelfredzaamheid van het gezin te vergroten zodat zij weer zelfstandig kunnen functioneren.
	Binnen de aanpak wordt het sociale netwerk van het gezin benut	✓ In het "activiteitenplan GGD ZHZ 2012" staat dat het activeren van het sociale netwerk een van de doelstellingen is.
	Binnen de aanpak is de behoefte van het gezin uitgangspunt bij het bepalen wat nodig is	✓ Behoeften van het gezin zijn uitgangspunt in deze aanpak. Dit komt overeen met de inhoud van het "Jaarverslag Inzet Reset 2011, Drechtsteden gemeenten, maart 2012". Hierin staan verschillende praktijksituaties beschreven waaruit blijkt dat er in de aanpak aandacht is voor wat het gezin zelf wil. Zowel tijdens de intake als gedurende de aanpak zelf, wordt er van uitgegaan wat het gezin zelf wil en nodig heeft.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Aanpak		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Planmatig	De gemeente heeft beleid voor de groep GGSR De gemeente zorgt voor een gezamenlijke visie op de aanpak voor GGSR De netwerkpartners hebben gezamenlijke doelen geformuleerd ten aanzien van de aanpak van GGSR	✓ In de nota “opgroeien en opvoeden in Dordrecht, Jeugdagenda 2011-2014, september 2011”, staan opgroei en opvoedondersteuning in Dordrecht beschreven. ✗ De gemeente zegt niet te weten of er een gezamenlijke visie is ontwikkeld op de aanpak voor GGSR. ✓ De doelen zijn erop gericht dat het gezin weer zelfstandig kan functioneren. Dat er weer rust, ruimte en regelmaat in het gezin is ontstaan en dat er voor eventuele resterende problemen reguliere hulp is geregeld.
	De resultaten van de aanpak worden bijgehouden De gemeente evalueert de resultaten van de aanpak De netwerkpartners evalueren de resultaten van de aanpak Op basis van de evaluatie wordt het beleid gecontinueerd dan wel bijgesteld	✓ De gemeente stelt dat er een tevredenheidsonderzoek is gedaan en dat de resultaatafspraken jaarlijks door middel van het jaarverslag geëvalueerd worden. De netwerkpartners laten weten dat er op cliëntniveau tussentijdse- en eindevaluaties worden gehouden. ✓ De gemeente en netwerkpartners evalueren samen of de gestelde doelen worden bereikt. Eventuele verbeterpunten worden meegenomen in de nieuwe subsidieafspraken.
Een toegeruste regisseur	In de aanpak is er één centrale persoon voor het gezin die de intensieve zorg en ondersteuning aan het gezin op elkaar afstemt (de regisseur)	✓ Er is altijd sprake van één regisseur per gezin. Omdat er sprake is van een duo-inzet (hulpverlener/behandelaar als casemanager en een thuisbegeleider in het gezin), wordt onderling afgesproken wie de regisseurrol neemt. Dit is afhankelijk van de probleemsituatie in het gezin.
	De doorzettingsmacht voor de regisseur is geregeld	✗ Er zijn geen afspraken gemaakt over de doorzettingsmacht van de regisseur.
	De regisseur is voldoende toegerust om zijn functie uit te oefenen	✗ Het merendeel van de netwerkpartners is van mening dat er selectie-eisen zijn voor een regisseur. Over de caseload wordt verschillend gedacht. Het is daardoor niet duidelijk in hoeverre de regisseur voldoende is toegerust.
Samenhangend	Uitgangspunt bij de aanpak is dat de netwerkpartners werken met een gezamenlijk plan per gezin	✓ Er wordt gewerkt met één plan per gezin. LET OP: De gemeente en één netwerkpartner geven aan dat dit plan niet leidend is voor het handelen van de betrokken professionals.
	Uitgangspunt bij de aanpak is dat deze betrekking heeft op de problemen van alle gezinsleden en op alle leefgebieden	✓ Het “Jaarverslag Inzet Reset” geeft blijk van de gerichtheid op de problemen van alle gezinsleden en alle leefgebieden. Dit komt overeen met de antwoorden van de ondervraagden.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Samenwerking		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Vasthoudend	Uitgangspunt bij de aanpak is dat outreachend wordt gewerkt	✓ De ondervraagden beschrijven allen een outreachende werkwijze: de thuisbegeleiding vindt thuis plaats, achter de voordeur. De thuisbegeleider gaat met gezinsleden mee naar instanties om ondersteuning te bieden bij het regelen van zaken.
	Uitgangspunt bij de aanpak is dat het gezin niet wordt losgelaten	✗ De gemeente en twee van de netwerkpartners geven aan dat de aanpak wordt afgesloten als het gezin niet meer wil meewerken. Alle ondervraagden zijn het met elkaar eens, dat het behalen van de doelen van het gezin een goede reden is om de aanpak af te sluiten. Over het wel of niet toepassen van dwang en drangmaatregelen wordt verschillend gedacht. De helft van de ondervraagden is van mening dat er geen dwang en drangmaatregelen ingezet worden. De anderen geven aan dat dit wél het geval is en geven als voorbeeld bij het vermoeden van mishandeling, of bij een dreigende ontruiming of bij het niet nakomen van het betalen van (huur) schulden.

Samenwerking		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Coördinatie	De gemeente voert regie op de aanpak voor GGSR	✓ De gemeente heeft alleen een financiële rol en maakt resultaatafspraken met de zorg/welzijnorganisatie die de uitvoeringsregie voert.
	Bij stagnatie van de intensieve zorg en ondersteuning op casusniveau zijn opschalingsmogelijkheden geregeld	✗ Er zijn geen opschalingsmogelijkheden geregeld. Dit blijkt ook uit de documenten.
Benodigde partijen werken mee aan de aanpak	Alle partijen die relevant zijn, zijn verbonden aan de aanpak	✗ Niet alle relevante partijen zijn betrokken bij de aanpak. Zo worden met name politie, woningbouw en onderwijs gemist.
	Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de aanpak	✗ Er zijn geen samenwerkingsafspraken vastgesteld op papier.
	De netwerkpartners geven hun medewerkers de bevoegdheid om beslissingen te nemen over de intensieve zorg en ondersteuning voor de gezinnen	✓ De medewerkers beschikken over voldoende bevoegdheden om juiste besluiten te kunnen nemen voor de gezinnen wat betreft de benodigde zorg en ondersteuning.
Toereikende informatie	Netwerkpartners hebben afspraken gemaakt over het actief delen van informatie	✓ Er zijn afspraken gemaakt en er doen zich geen problemen voor in het delen van informatie. Hierover zijn alle ondervraagden eensgezind.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Continu		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De duur van de aanpak is toereikend	De afspraak is dat de intensieve zorg en ondersteuning doorlopen totdat de problemen zijn opgelost of beheersbaar zijn	X De gemeente stelt dat er per gezin 70 uur beschikbaar is, dat de duur van de periode niet uitmaakt. Hierdoor ontstaat het risico dat het aantal uren de beslissende factor is om de aanpak af te sluiten in plaats van het wel of niet opgelost hebben van de problemen in het gezin.
De aanpak is flexibel	Netwerkpartners zorgen voor beschikbaarheid van zorg en ondersteuning voor de gezinnen binnen de aanpak	X Alle ondervraagden geven aan dat er geen afspraken zijn gemaakt om te voorkomen dat gezinnen moeten wachten op de benodigde zorg en ondersteuning.
De aanpak krijgt indien nodig een vervolg	Netwerkpartners hebben de afspraak gemaakt dat de intensieve zorg en ondersteuning indien nodig een vervolg kunnen krijgen	X Er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt over de nazorg voor gezinnen in deze aanpak. Iedere ondervraagde geeft een andere inhoud aan. De een stelt dat er géén afspraken zijn gemaakt. Een ander is van mening dat dit wél het geval is, maar geeft verder geen uitleg. En er wordt een opmerking gemaakt dat altijd zwaardere zorg ingezet kan worden.